

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Zavorotnîi Victor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Drochia din 16 martie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Rotari Victor Nicolai, născut la 17 iunie 1955, originar din s. Gribova r-nul Drochia, domiciliat or. Drochia str. Cecal nr. 24 ap. 55.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 16.03.2015-16.03.2016
2. instanța de apel: 13.04.2016-06.07.2016
3. instanța de recurs: 12.09.2016 - 23.11.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Drochia din 16 martie 2016, Rotari Victor Nicolai, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei.

S-a încasat din contul lui Rotari V. în beneficiul Instituției Medico-Sanitare Publice Centrul de Sănătate Drochia „Anatolie Manziuc” prejudiciul material în mărime 76.696,03 lei.

S-a încasat din contul lui Rotari V. în beneficiul Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul raional Drochia „Nicolae Testemițanu” prejudiciul material în mărime 30.450 lei.

S-a încasat din contul lui Rotari V. în beneficiul statului cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 3.520 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, la 01 aprilie 2008 Rotari V., având scopul angajării ilegale în funcția de inginer pe 0,5 salariu la Instituția Medico Sanitară Publică Spitalul raional Drochia „N. Testemițanu”, denumirea căreia ulterior prin decizia Oficiului Teritorial Soroca CÎS din 20.01.2009 a fost modificată IMSP Centrul Medicilor de Familie Drochia „Anatolie Manziuc” a prezentat diploma de studii superioare eliberată de Universitatea Pedagogică de

Stat „Ion Creangă” din mun. Chișinău, cu seria 3B nr. 875200, din 24.06.1983, pe numele său, care știa cu certitudine că este contrafăcută de alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală și care conform răspunsului primit de la Universitatea de Stat „Ion Creangă” sub nr. 01-12/252 din 22.02.2012, s-a dovedit a fi eliberată absolventului Rotari Mihail Nicolaevici, specialitatea educație fizică, calificarea învățător de cultură fizică, studii cu frecvență redusă, unde a activat până la 01.01.2009.

Ulterior, în baza aceluiași act falsificat a fost modificat contractul individual de muncă și prin ordinul nr. 1/203 din 03.01.2011, Rotari V. a fost numit și a activat până în luna iulie 2014 în calitate de șef de gospodărie a IMSP Centrul Medicilor de Familie Drochia „Anatolie Manziuc”.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Rotari V. a fost calificată *de drept* în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și anume – *folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșită de două sau mai multe persoane*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat de comiterea faptei imputate și respingerea acțiunilor civile înaintate în prezentul proces penal.

În motivarea apelului declarat a invocat că:

- nu este de acord cu acuzarea înaintată și vina nu o recunoaște, deoarece nu a prezentat așa certificat, fiind anexat fără știrea sa de către șefa de cadre Zugravaia M. (în timpul când se afla cu ea în relații bune);

- în cazul dat lipsește latura obiectivă a infracțiunii date și anume „confecționarea, deținerea, vânzarea sau falsificarea documentelor oficiale”. Obiectul material al infracțiunii fiind actele oficiale. Sunt considerate documente oficiale, actele emise de organele de stat, de organele autoadministrării publice locale, de întreprinderi, instituții sau organizații etc. Documentele indicate trebuie să fie în original și nu în xerocopie, precum în cazul său. Dacă prezenta copia diplomei falsificate la 01.04.2008, putea fi tras la răspundere penală la timpul indicat mai sus, conform art. 27-361 alin. (1) Cod penal, pentru tentativă și nu pentru o crimă consumată, pentru care la momentul dat trebuie să fie liberat de pedeapsă penală conform art. 60 Cod penal (prescripția tragerii la răspundere penală);

- în opinia sa, vinovată în cele întâmplate se face șefa de cadre a instituției date, care la 01.04.2008 trebuia să anexeze la dosarul personal documentul original sau copia autenticată legal de către un notar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2016, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că prima instanță a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, apreciind legal probele administrate la caz, din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Învederând probele acumulate în cadrul urmăririi penale, examinate și apreciate de către prima instanță, instanța de apel a conchis că întemeiat s-a ajuns la concluzia privind confirmarea vinovăției lui Rotari V. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a considerat, că prima instanță la stabilirea pedepsei s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal.

În opinia instanței de apel, pedeapsa stabilită sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, este echitabilă faptelor infracționale săvârșite și în corespundere cu împrejurările cauzei, normelor legale, considerând că va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Referitor la argumentele invocate în apel de către inculpat, instanța le-a considerat ca lipsite de suport probator, iar vinovăția inculpatului în cele incriminate este dovedită, inclusiv, prin declarațiile martorilor Cojocaru T., Zugravaia M., Crulicovscaia T., precum și prin raportul de expertiză nr. 420, raportul de expertiză suplimentară efectuată la caz.

Totodată, alegațiile inculpatului de a înceta procesul penal din motivul expirării termenului de prescripție, instanța de apel le-a respins menționând că infracțiunea imputată ultimului, conform art. 16 alin. (3) Cod penal, este o infracțiune mai puțin gravă și ținând cont de prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani.

Prin urmare, conducându-se de prevederile art. 30 Cod penal, instanța de apel a relevat, că infracțiunea comisă de către inculpat este o infracțiune prelungită, iar acțiunile făptuitorului s-au consumat la data de 30.06.2014, până când acesta a primit plăți salariale, fiind calculate pe baza diplomei de studii superioare (diplomă falsă), studii pe care nu le avea și plăți ce nu i se cuveneau. Respectiv, din aceste motive au fost respinse argumentele părții apărării, precum că termenul de prescripție urmează a fi calculat din data de 01.04.2008.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Zavorotnii Victor în numele inculpatului, prin care solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul, să fie liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea prescripției prevăzute la art. 60 alin. (1) lit. b) și alin. (2) Cod penal, iar acțiunile civile să fie examinate în ordinea procedurii civile.

În motivarea recursului indică argumente similare cu cele menționate în apelul declarat de către inculpat, subsidiar invocând că:

- la prezentarea de către procuror în prima instanță a ordonanței din 16.03.2016 de modificare a învinuirii în sensul agravării, au fost încălcate drepturile inculpatului, deoarece această ordonanță nu i-a fost tradusă în limba maternă, conform dispozițiilor prevăzute de art. 16 alin. (4) Cod de procedură penală și nu i-a fost acordat termen necesar pentru pregătirea apărării asupra noii învinuiri, așa cum prevede alin. (1) art. 326 Cod de procedură penală;

- partea acuzării l-a învinuit pe inculpat, că a săvârșit infracțiunea la data de 01.04.2008, adică la momentul judecării cauzei în ordine de apel a decurs mai mult de 8 ani, iar reieșind din prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) și alin. (2) Cod penal, la expirarea a 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, persoana se liberează de răspundere penală;

- concluziile instanței de apel, precum că inculpatul a săvârșit o infracțiune prelungită, sunt nelegitime și neîntemeiate, deoarece nu a fost dovedit intenția unică a lui Rotari V., caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop;

- instanța de apel nu a dat apreciere și nu s-a expus în privința informației Inspecției Teritoriale de Muncă Drochia nr. 164 din 01.09.2015, în partea încasării prejudiciului cauzat.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință privind opinia asupra recursului declarat:

7.1 Procurorul, solicitând de a-l respinge ca inadmisibil, deoarece autorul recursului critică aprecierea probelor administrate, ce ține de starea de fapt a cauzei, stabilirea căreia este de competența instanțelor de fond, iar un asemenea temei nu este prevăzut de lege pentru a judeca cauza în ordine de recurs. Cât privește solicitarea de a înceta procesul în privința inculpatului, în legătură cu expirarea termenului de prescripție, la acest capitol se menționează că infracțiunea comisă de către inculpat este una prelungită, deoarece acțiunile inculpatului s-au consumat la data de 30.06.2014, până când inculpatul a primit plăți salariale, ceea ce atrage respingerea acestei alegații în recursul declarat;

7.2 Reprezentantul părții civile IMSP Spitalul Raional Drochia „Nicolae Testemițanu”, solicitând deciderea ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat recursul ordinar, deoarece nu este declarat în temeiurile consemnate la art. 427 Cod de procedură penală, exprimând doar nemulțumirea recurentului cu soluțiile adoptate de instanțele ierarhic inferioare. Soluțiile instanțelor de fond sunt juste și în conformitate cu legea, la baza lor fiind plasate probe pertinente și concludente, ce au fost apreciate de către instanțele judecătorești în conformitate cu art. 95 Cod de procedură penală și nu au fost combătute de recurent.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 aceluiași Cod.

Așadar, Colegiul penal verificând textul recursului declarat, reține că apărătorul inculpatului menționează la temeiurile de drept a recursului declarat prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă nu indică concret pe care temeii din cele 16 puncte prevăzute în norma menționată, își întemeiază recursul ordinar.

Totodată, Colegiul penal constată din textul recursului declarat, că autorul acestuia solicită pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut la art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal. Astfel, în viziunea instanței de recurs, apărătorul consideră că în cauza dată există una din circumstanțele care exclud urmărirea penală, prevăzute la pct. 4) art. 275 Cod de procedură penală, adică a intervenit termenul prescripției, ceea ce denotă pronunțarea unei sentințe de încetare a procesului penal, în condițiile prevăzute de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Respectiv, rezultând din solicitarea recurentului și învederând criticile formulate în recursul ordinar, Colegiul consideră că autorul recursului de fapt semnalează temeiul de casare a hotărârilor judecătorești, prevăzut la pct. 11) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, adică – hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel și anume *în cazul în care există o cauză de înlăturare a răspunderii penale*.

Analizând hotărârea instanței de apel în raport cu materialele cauzei și criticile recurentului, sub aspectul temeiului de casare semnalat, Colegiul penal constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, cuprinzând temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului declarat de către inculpat, precum și motivele adoptării soluției date.

La fel, Colegiul penal reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă că sentința urmează a fi menținută din considerentele expuse pe larg în partea descriptivă a deciziei adoptate. Respectiv, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Cât privește criticile apărătorului, precum că infracțiunea săvârșită de către inculpat și prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal nu a fost o infracțiune prelungită, ca fiind caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, instanța de recurs le apreciază ca nefondate.

La acest capitol, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 30 alin. (1) Cod penal, *se consideră infracțiune prelungită fapta săvârșită cu intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, alcătuind în ansamblu o infracțiune*.

Prin urmare, ținând cont de considerentele doctrinei penale, Colegiul penal precizează, că folosirea documentelor false, la caz faptă imputată inculpatului,

nu este decât o modalitate normativă a acțiunii prejudiciabile specificate la alin. (1) art. 361 Cod penal, ca și confecționarea (deținerea; vânzarea) documentelor false. De aceea, în acord cu art. 30 Cod penal, dacă au la bază aceeași intenție infracțională (la caz, angajarea inculpatului într-o funcție, pentru care a fost remunerat ca salariat cu studii superioare), confecționarea documentelor false urmată de folosirea acestora reprezintă episoadele unei și aceleiași infracțiuni.

În prezenta speță, s-a constatat că inculpatul în urma prezentării documentului oficial fals – diploma de studii superioare, fapt despre care știa, menționând că probabil a fost falsificat de niște persoane care au vrut să-l ajute (*declarațiile inculpatului f.d. 148-150 v. 2*), a fost angajat în calitate de șef de gospodărie a ÎMSP Centrul Medicilor de Familie Drochia „Anatolie Manziuc”, și respectiv remunerat pentru faptul deținerii studiilor superioare, plăți ce nu i se cuveneau, deoarece erau calculate pe baza diplomei de studii superioare falsificată, până în luna iulie 2014. Astfel, inculpatul în urma folosirii actului oficial fals, a beneficiat de drepturi salariale până la data de 30.06.2014, deci acțiuni consumate până la această dată, ceea ce este incident prevederilor alin. (2) art. 30 Cod penal, unde se stipulează, că *infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale*.

Tot aici, instanța de recurs relevă, doctrina penală, potrivit căreia activitatea infracțională prelungită în timp ia sfârșit fie în momentul renunțării de bună voie a făptuitorului la săvârșirea infracțiunii, fie în momentul intervenției altor factori, cum ar fi descoperirea faptei de către organele competente, ultimele circumstanțe fiind incidente și în prezenta speță. Din considerentele menționate mai sus, instanța de recurs respinge argumentele apărătorului privind dezacordul cu existența în cauza deferită judecării a infracțiunii prelungite săvârșite de inculpat.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recurs semnalate de apărătorul inculpatului, privitor la existența cauzei de înlăturare a răspunderii penale din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală, Colegiul remarcă, că în cadrul judecării cauzei în ordine de apel aceste alegații ale părții apărării au constituit obiect de discuție și asupra cărora instanța de apel s-a expus în hotărârea sa, corect și întemeiat.

Cu privire la criticile subsidiare ale recurentului, precum că la prezentarea ordonanței de modificare a învinuirii în sensul agravării din 16.03.2016, inculpatului i-au fost încălcate drepturile sale, adică aceasta nu i-a fost tradusă în limba maternă și nu i s-a acordat termen necesar pentru pregătirea apărării, Colegiul penal, le consideră neîntemeiate, deoarece rezultând din procesul verbal al ședinței de judecată din 16.03.2016, la înaintarea de către partea acuzării a ordonanței de modificare a învinuirii în sensul agravării ei, atât inculpatul, cât și apărătorul său prezenți la ședința de judecată, nu au făcut careva obiecții asupra acesteia, nu au solicitat termen pentru pregătirea apărării și nici de a fi tradusă în limba pe care o dispune inculpatul. Mai mult ca atât, aceste argumente privind încălcarea drepturilor procesuale ale inculpatului, nu au fost invocate la

judicarea cauzei în ordine de apel, făcându-se referire asupra lor abia la etapa recursului ordinar, fapt ce contravine prevederilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală.

Argumentul recurentului referitor la faptul, că instanțele de judecată nu s-au expus asupra răspunsului Inspecției Teritoriale de Muncă Drochia nr. 164 din 01.09.2015, adresat pe numele inculpatului, Colegiul penal îl consideră irelevant, deoarece nu poate răsturna hotărârile judecătorești adoptate la caz. Acest răspuns poartă un caracter informativ, ce vizează relațiile de muncă între inculpat și angajator, neavând o calitate distinctă sub formă de hotărâre, ce ar împiedica revendicarea de către părțile civile a pretențiilor sale din acțiunile civile, înaintate în cadrul prezentului proces penal.

În virtutea considerentelor expuse mai sus, în cauză nu au fost comise erori de drept, inclusiv semnalate prin prisma pct. 11) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deci nu persistă temeiuri de casare a soluției adoptate și în consecință, instanța de recurs concluzionează, că la judecarea cauzei în ordine de apel, această instanță a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar recursul declarat de către avocatul Zavorotnii V. în numele inculpatului este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Zavorotnii Victor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2016, în cauza penală privind-l pe **Rotari Victor Nicolai**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 21 decembrie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie